Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 110. V Ljubljani, v pondeljek, 17. maja 1915. Leto XLIII.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en meseo „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en meseo „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
a ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 18 v
za dvakrat . . . . „ 15 „
za trikrat . . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.: enostolpna petitvrsta po 20 vin.

Poslano:
enostolpna petitvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Zadnji dnevi pred odločitvijo Italije.

Ljubljana, 16. maja.

V trenutku tega pisanja ne vemo, kakšen je položaj ravnokar v Italiji. Tam doli se sedaj dogaja vsako uro toliko in toliko nasprotnih dogodkov in pojavov, da je nemogoče povedati, kaj je in kaj bo močnejše, ali treznost ali strast. Iz poročil, ki jih imamo dosedaj pred seboj, moramo povedati sledeče k sobotnemu položaju:

Italija preživlja ure strašnega razburjenja. Vlada je naročila oblastem, da po potrebi izročijo skrb za javno varnost vojaštvu. V Rim kličejo vojaštvo. Začel se je odločilni boj med stranko miru in stranko boja. Prijatelji miru so postali nekaj odločnejši in ker jih je Giolittijev prihod v Rim vznemiril, zato so intervencionisti začeli klicati ulico na pomoč. Po mestih, zlasti v Rimu in zgornji Italiji se vrše divje in krvave demonstracije proti nevtralistom in nam. Tekla je že kri. Strasti so razpaljene in današnja nedelja jih bo najbrže še bolj. Začela je govoriti ulica in morda bo ta odločila. Salandra, ki se je zavezal na vojsko, je demisioniral; kralj je poklical zborničnega predsednika Marcoro, da sestavi novo vlado. Marcoro vabila ni mogel izpolniti. Nato je kralj poklical finančnega ministra Carcano; tudi ta je odklonil. Ali pride Giolitti, mož, ki je baje povabilo že vnaprej odklonil, kakor pravijo njegovi prijatelji. Kralj je imel razgovor s Salandro. Ni izključeno, da se vrne Salandra, ki je po poročilu našega korespondenčnega urada izjavil, da se ne more pod nobenim pogojem vrniti s kakim ministrstvom, ki bi se razlikovalo od demisioniranega«. Odločitev pride najbrže hitrejše, kakor se je reklo. Razburjenje je zahteva hitro. Najbrže tudi Italija ne bo prešla te svetovne vojne brez krvi; zna teči morda tudi doma. Hujskači — in vodi jih prostozidarska loža — grozijo z revolucijo.

× × ×

Ministrska kriza. — Marcora odklonil, Carcano odklonil.

Rim, 15. maja. (Kor. ur.) Kakor poroča »Giornale d'Italia«, je zbornični predsednik dopoldne izjavil kralju, da mora odkloniti naročilo za sestavo novega kabineta. Kralj je nato pozval finančnega ministra Carcano, ki je tudi odklonil. Kralj se je nato posvetoval s Salandro.

Kralj kliče politike.

Rim, 15. maja. »Agenzia Stefani« javlja: Kralj je danes sprejel Marcora, Carcano, Salandra. — Kakor poroča »Frankfurter Zeitung«, je kralj klical tudi Giolittija, Bertolinija, Luzzattija, Sacchija in Bisolatija. — Socialni demokrati hočejo h kralju v avdienco, da nastopijo za mir.

Nacionalno ministrstvo.

Curih, 15. maja. Nekateri republikanski poslanci menijo, da se bo poizkušalo sestaviti narodno ministrstvo, ki bi združilo vse stranke in nadaljevalo diplomatična pogajanja, ne bi pa odklanjalo rešitve z vojno, če bi bilo tako potrebno.

Ovacije Salandri.

Rim, 14. maja. »Agenzia Stefani«. Celo popoldne in ves večer so se vršile ovacije za Salandro. O takih ovacijah se poroča tudi iz Turina, Genove, Milana, Benetk, Florence, Bologne in Neaplja.

Poulične demonstracije za vojno po celi Italiji.

Berlin, 15. maja. (Kor. ur.) Zasebni poročevalec Wolffovega urada poroča iz Rima 14. maja: Na kolodvoru je sprejela Gabriela d'Annunzio tisočglava množica. Vio Cavour, kjer je Giolittijevo stanovanje, je zaprlo vojaštvo, toda množica je prodrla kordon in je strahovito vpila pred Giolittijevo hišo. Poklicali so konjenico, da razžene množico. Konjenica je naskočila množico, ki jo je obkolila in burno pozdravljala.

Na potu k Salandrovem stanovanju, kjer je tudi stalo vojaštvo, je nek demonstrant ranil nekega policijskega agenta. Pred kraljevo palačo na Kvirinalu pa množica ni mogla. Na potu k avstrijskemu poslaništvu so razgrajali študentje in mladina, pa do palače niso mogli. Pred Villa Malta, kjer stanuje knez Bülow, je bila tudi zbrana konjenica, da zabrani demonstracije proti knezu, ki pa sicer nadaljuje svoje obiske in izprehode.

Iz raznih mest po celi Italiji se poroča o podobnih demonstracijah. Novega ruskega poslanika Giersa so ob prihodu v Rim navdušeno pozdravljali.

V Milanu.

Berlin, 15. maja. »Vossische Ztg.« poroča iz Chiasso: V Milanu so včeraj organizirali velikanski sprevod vojnih strank. Zvečer je razdraženost med nevtralisti in intervencionisti tako narastla, da je prišlo do spopada, ki se lahko imenuje prava bitka. V bližini nemškega konzulata Porta Venezia sta se srečali obe stranki. Najprvo je padalo kamenje in pa streli iz revolverjev. Ko se je nek demonstrant zgrudil mrtev, so njegovi tovariši naskočili bližnji društveni dom socialistov. Že so podrli železno ograjo pri vhodu, kar so jih streli iz doma pognali v beg. Tačas je pritekla policija, ki je skočila med obe stranki. Demonstrantje so tudi razbili napise nemške tvrdke Siemens-Schuckert. V hišo so streljali z revolverji. Pri sprevodu so se intervencionisti večkrat sprijeli z vojaki, ki so kričali: »Proč z vojsko!« Pri pobojih sta bila ranjena poslanca Mazzani in Machazi. Pri današnjih demonstracijah v Milanu so tri osebe mrtve, 18 ranjenih. O resnih nemirih poročajo tudi iz Benetk, Neaplja, Palerma, Florence, Padove, Alessandrije in Bergama.

»Mučenik« — kliče.

Lugano, 15. maja. Gabriele d'Annunzio je napisal za Genovežane ta-le oklic: »K uporu, ljudstvo genoveško, k uporu! Domovina je izgubljena, če se z vsakim orožjem ne boste borili zanjo. Zmagati moramo v mogočnem boju proti notranjemu sovražniku, če se hočemo neugnano pognati za osvojitvijo svetih dežel. Naj živi Italija! — Mučenik Gabriele d'Annunzio.«

Nemci o prejšnjem Salandrovem kabinetu.

Kolin, 15. maja. »Kölnische Zeitung« prinaša iz dobro poučenih francoskih političnih krogov, da sta Salandra in Sonnino z entento sklenila pravo vojaško pogodbo. Končno obliko so ji dali zastopniki entente in Italije koncem aprila v Londonu, ko je bil tamkaj francoski finančni minister Ribot. Govorilo se je tedaj večinoma o finančni strani te nove zveze.

Proti vojni.

Milan, 15. maja. Organizirano milansko delavstvo je včeraj v odgovor na izzivanja hujskačev proglasilo splošno stavko. V Florenci so včeraj nevtralisti razgnali intervencioniste, od katerih jih je pet ranjenih v bolnišnici. — »Avanti« poroča o številnih demonstracijah, ki so jih proti vojni priredili vpoklicani rezervisti. V Campo Visentio so ženske odtrgale železniške tračnice in preprečile odhod rezervistov, dasiravno je nastopilo več sto karabinierijev.

K položaju.

Berlin, 15. maja. »Agence Havas« poroča iz Rima: Knez Bülow in baron Macchio sta danes oficielno izročila avstrijske ponudbe.

Večina proti vojski.

Curih, 15. maja. Milanski »Secolo« sodi, da šteje večina sovražnikov vojske v državnem zboru 40 glasov več, kolikor jih je potrebnih.

12.000 shodov proti vojski

je sklicala italijanska socialna demokracija.

Kaj bo s teboj, Italija?

Curih, 15. maja. Rimsko časopisje priobčuje silno bojaželjne članke. — »Messagero« strašno napada Giolittija in Bülowa pod naslovom: »Vojska ali revolucija« in poziva kralja, naj ugodi ljudstvu.

Kolin, 15. maja. »Kölnische Ztg.« ima od svojega curiškega dopisnika: »Nek italijanski žurnalist mi je sporočil, da je Salandra s svojo prošnjo za odstop postavil Italijo pred negotovo bodočnost, morda pred največjo žaloigro. Zdi se, kakor da stoji Italija pred grozno revolucijo. Nikdar še ni bilo takega prepada med zbornico in narodom.«

Berlinska sodba.

Berlin, 15. maja. Tukajšnji politični krogi presojajo položaj še hladno. Pristaši vojne bodo gotovo poizkušali spraviti ulico na noge in vplivati z dogodki. Vendar pa je nekaj več upanja. Socialni demokrati bodo kralja osebno poučili o miroljubnosti ljudstva.

Berlin, 15. maja. (Kor. ur.) Vse časopisje piše z ozirom na Salandrov odstop, da Nemčija z največjim zanimanjem motri prihodnje dogodke.

»Berliner Tageblatt« in »Vossische Zeitung« povdarjata, da mora z ozirom na avstrijsko spravljivost in ponudbe vsak italijanski domoljub čutiti, da je ni več utemeljitve za divjanje, ki hoče še sedaj spraviti deželo v grozoto vojne.

»Kreuzzeitung« upa, da bo vlada dovolj močna, da zabrani ulici določevati mednarodno politiko Italije.

LISTEK.

Pismo iz Amerike.

Kakor slišim, ne prejmejo Slovenci v stari domovini nobenega iz Amerike poslanega jim slovenskega časnika v roke. Ondan sem prejel pismo od svojega brata, ki živi na Dolenjskem, da ni prejel »Amerikanskega Slovenca« že pol leta ne, dasi ima plačano naročnino. No, kakor njemu, godi se vsem drugim naročnikom v stari slovenski domovini. Kolikor je nam znano, ne smejo nekateri v Ameriki izhajajoči slovenski listi prestopiti avstrijske meje, ker so (na primer »Glas Naroda«) prepovedani v vseh v državnem zboru zastopanih kraljestvih in deželah, drugi slovenski ameriški listi pa (na primer »Amerikanski Slovenec«), ki jim ni odvzet poštni debit, se sicer še vedno pošiljajo v Avstrijo, pa jim policijska oblast na Dunaju zaskoči pot in jih pridrži. In tako ne zvedo naši ljudje v stari slovenski domovini nobene novice več direktno iz slovenskih amerikanskih listov. Da se pa mnogi Slovenci in mnoge Slovenke zanimajo za novice in socialne razmere amerikanskih Slovencev, je jasno kakor beli dan, saj smo amerikanski Slovenci meso njih mesa in kri njih krvi. Sprejmite torej, rojaki moji, drage volje amerikanske novice potom »Slovenca«, ki je najbolj razširjen in priljubljen slovenski dnevnik. —

Delavske razmere so sploh slabe, kar divja evropska strašna vojska. V East Helena, Mont, na primer obratuje rudotopilnica le v toliko, kolikor je primorana. Več kakor polovica delavcev je brez dela. To zadene v prvi vrsti tiste, ki niso tako srečni, da bi imeli svojo boljšo zakonsko polovico. V Subletu, Wyv. so delavske razmere slabe kakor povsod. Delavci delajo samo po dva dneva na teden, pa še tedaj se malo zasluži, komaj za sproti. Da bi si človek kaj prihranil in prištedil, ni govora. Nekateri delavci delajo v takih prostorih, da je dosti kamenja, pa jim kare »dokajo«, namreč kare vzamejo in za en dolar kaznujejo, drugič pa za dva. Sicer imajo tamošnji delavci unijo, a samo za to, da plačujejo, za vse drugo se unija ne meni. Unija je sicer dobra organizacija, pa le, če so dobri člani, če so pa slabi, imajo ubogi delavci-težaki same stroške. Pri uniji napravijo Angleži in Irci kakor sami hočejo. Slovenci malo hodijo na unijske seje; največji vzrok, da ne hodijo, je njih nezmožnost angleščine; tisti, ki umejo angleški jezik, se pa tudi ne brigajo. — V Port Allegheny, Pa. so delavske razmere, kakor se sliši, jako slabe. Malo ali nič zaslužka, povrhu pa še draginja. Toliko pridnih rok, ki bi rade delale, pa ni dobiti dela, toliko lačnih želodcev, pa tako malo kruha in to na tujih tleh, pravo trojno gorje. — V So. Chicago, Ill. bijejo delavci-težaki trd boj za vsakdanji kruh. Brezposelnih ljudi tava po ulici, da je kar žalostno gledati. In tudi nič ne kaže, da se bo kaj na boljše obrnilo. Kljub temu pa napredujejo tamošnji Slovenci na društvenem polju. Southchicaški Slovenci so jako vneti za društva, klube in so sploh dobro organizirani, saj imajo pet podpornih društev in slovenski politični klub. Taki izseljenci si ohranijo svoj jezik in narodno zavest, mlačneži in zaspanci so pa zapisani narodni smrti, zakaj kaj kmalu utonejo v angleškem morju. — V Oglesby, Ill. se je dne 15. aprila pričelo kopati vodo. Pri tej priliki je dobilo dokaj brezposelnih delavcev delo in jelo. V cementarnah se tudi s polno paro dela. Edino premogove jame deloma počivajo. Dela se samo po štiri dni na teden. V rečenem kraju ni skoraj nič brezposelnih ljudi, izvzemši tiste, ki hočejo imeti 365 nedelj in praznikov na leto. — V Lilbert, Minn. se z delom tudi ne morejo nič pohvaliti. Dne 15. marca so odslovili veliko mož iz Genova-rudnika. Mesto Gilbert bo dobilo novo vodo in so začeli kopati jarek za cevi že sredi februarja. Pri tej zgradbi je delalo čez 100 delavcev. Ko pa je bil jarek izkopan, je bilo več delavcev odslovljenih. Število brezposelnih moči je narastlo, da je žalostno povedati. — V Shebovgan, Wis. gre z delom in zaslužkom še zmeraj bolj slabo. Delo se slabo plačuje, če se sploh delo dobi. Dela se po 8 ur na dan in po pet dni na teden. — V Virden, Ill. so delavske razmere tako slabe, da takih še ne pomnijo. Pred nekaj leti je bilo slabo, ker je bila denarna kriza, a sedaj je pa še veliko hujše. Tak je kapitalistovski program, samo da morejo nas delavce bolj izkoriščati. Ko je pred mesecem dni pogorelo poslopje pri North Mine, je izgubilo do tristo delavcev svoj kruh. Druga premogova jama pa obratuje samo po štiri dni na teden. V tem rovu so zaposleni večji del slovenski delavci in si zaslužijo toliko, da se pošteno preživijo. Če je delodajalec Anglež, potem dobi v prvi vrsti angleški delavec pri njem delo. Anglež nič kaj ne mara inozemcev, zlasti Italijanov ne. Brezposelnih je vedno veliko število. Med njimi so tudi nekateri, ki čakajo že po pet mesecev na delo, pa ga še zdaj nimajo. — V Gross, Kans. se dela bolj počasi. Brezposelnih delavcev se ne manjka kakor povsod drugod. — V Indianopolis je tudi še vedno kakor je bilo. Še vedno tretjina delavcev brez dela. Kdor opazuje, vidi, kako hodijo delavci od hiše do hiše in prosijo milih darov. Malokateri je tako srečen, da ima v žepu kaj božjega, večina je pa takih, ki že dolgo niso videli centa. Polovica tamošnjih delavcev hodi dan na dan od tvornice do tvornice in prosijo za delo, ali vedno

Pripravljeni na vse!

Berlin, 15. maja. »Münchner Neueste Nachrichten« javljajo: Odstop italijanskega kabineta, ki je sam na sebi res zelo pomenljiv, nam ne sme vzbuditi vere, da sta mir in ž njim italijanska nevtralnost že gotova. Ravno nasprotno! Sedaj se šele začne boj med pristaši bojevite in mirne rešitve. Dovolj je opozoriti na to dejstvo in s tem obenem utemeljiti potrebo, da smo tudi nadalje pripravljeni na vsak obrat in da moramo zanj biti tudi oboroženi.

Dunajski glas.

Nedeljska »Zeit« piše: V Avstriji z napeto pozornostjo motrimo razvoj dogodkov v sosednji državi. Kakor zelo nas ta stvar briga — bolj nego našega nemškega zaveznika — mi molčimo in mirno čakamo, kaj bo. Vzdržimo se vsakega svarila in sveta, ker bi se v teh razmerah tudi najnedolžnejša in najbolj stvarna beseda znala tendenciozno napačno razlagati. Za 20. maj je sklicana italijanska zbornica. Do tedaj bo že sestavljena nova vlada in njen program, s katerim bo stopila pred zbornico — ali šele glasovanje zbornice — bo tudi nam prineslo zaželjeno jasnost.

× × ×

Ljubljana, 17. maja.

V Italiji je začela govoriti ulica. Odločitev mora priti z naglimi koraki. Kralj je poveril sestavo novega ministrstva Salandri, oziroma, kar je še bolj točno: ni sprejel Salandrove demisije. Uradno se poroča: Na vladi ostane celo dosedanje ministrstvo. — Če znamo prav brati in če je to poročilo točno, potem se je zgodilo to, kar je Salandra rekel, da ne pusti pasti Sonnina. — Vse bo kmalu jasno. Tudi do četrtka ni več daleč.

Novo ministrstvo Salandra.

Geneva, 15. maja. Iz Milana poročajo, da je kralj naročil sestavo novega ministrstva Salandri. (Potrjena ta vest še ni. Op. ur.)

Salandra ostane.

Rim, 16. maja. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Kralj ni sprejel odstopa Salandrovega ministrstva. Na svojem mestu ostane torej celo ministrstvo.

Rim, 16. maja. (Kor. ur.) »Giornale d'Italia« potrjuje, da je kralj sestavo vlade poveril Salandru.

Nedeljske demonstracije v Rimu. — Podivjanost raste.

Berlin, 16. maja. (Kor. ur.) Zasebni dopisnik poroča Wolffovemu uradu iz Rima:

Včeraj so se ponovili izgredi v Rimu v poostreni obliki in kažejo deloma že značaj revolucije. Demonstracije so naperjene s psovkami na Nemčijo proti Giolittiju, katerega dolže, da se je prodal Nemčiji. S pereat-klici so demonstrirali tudi proti knezu Bülowu. Knez Bülow se je tudi danes peljal na svoj vsakdanji izprehod.

V raznih mestnih delih so prirejali težke izgrede proti pristašem nevtralne misli. V poznih večernih urah so nastali povodom d'Annunziovega predavanja v gledališču Constanzi okolu gledališča nemiri. Demonstranti so razbili poulične svetilke; celo cesto Viminale je zakrila gosta tema. Graditi so pričeli barikade. Demonstranti so pritisnili na trgovce, da so morali zapreti vse trgovine. V gledališčih, kakor na pr. v Teatro Quirino, so zahtevali, naj prenehajo s predstavami.

Iz raznih mest, kakor iz Milana, Florence in iz Benetk, se poroča o ljutih demonstracijah. Zdi se, da so bili izgredi najhujši v Milanu.

Italijani še niso splošno pozvani pod orožje.

Curih, 15. maja. Italijanski konzulat je izjavil, da se še ni izdalo splošno povelje za vpoklicanje Italijanov v Švici pod orožje.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Pred Przemyslom! — Rusi se umikajo od Pilice do Dnjestra. — Hrabri Štajerci in Koroščci.

Dunaj, 15. maja. Uradno se poroča: **Ruske armade na Poljskem in v Galiciji se dalje umikajo. Na celi fronti od Novega Mesta ob Pilici do južno od Dnjestra pri Dolini prodirajo zavezniške armade.**

Ob Sanu so naše čete osvojile Rudnik in Ležajsk, nemške pa Jaroslav.

V srednjo Galicijo pristojni avstrijsko-ogrski 10. armadni zbor stoji pred durmi svojega domačega mesta Przemysl.

Dalje proti jugu so Dobromil, Stari Sambor in Boryslaw zopet v naši posesti. Zavezniške čete Linsingena so dosegle višine jugozahodno od Doline.

Na črti ob Prutu Rusi še napadajo. V ljutih bojih severno od Kolomeje je koroška in štajerska pehota armade in deželne brambe v trdovratni vztrajnosti krvavo odbila vse ruske naskoke.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

Naše čete vkorakale v Sambor.

Dunaj, 16. maja. Uradno se poroča: **Na Rusko-Poljskem zasledujejo zavezniške sile južno od spodnje Pilice, so očistile sovražnika gorsko ozemlje od Kjelc do gornjega toka Kamiene in so ob Visli prodrle do višin severno od Klimontova.**

Na Sanovi črti Rudnik-Przemysl smo vrgli ruske zadnje čete z zahodnega brega nazaj in pritem ujeli veliko tisoč Rusov. Iz gozdnih Karpatov prodrle armade prodirajo dalje. Močne ruske zadnje čete smo včeraj pri višini Magiera razpršili, zaplenili 7 topov in 11 strojnih pušk ter ujeli nad 1000 Rusov. —

Naše čete so dopoldne med igranjem godbe navdušeno pozdravljene vkorakale v Sambor.

V jugovzhodni Galiciji smo severno od Kolomeje odbili nove ruske napade in iztrgali sovražniku neko opirališče. Dalje ob Prutu navzdol do državne meje vlada razmeroma mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Rusko prodiranje pri Šavlih ustavljeno.

Berlin, 15. maja. Veliki glavni stan: Po začasnem malem uspehu sovražnika, ki nas je stal tri topove, smo ustavili pri Šavlih prodiranje močnih ruskih sil. Sovražni napadi proti spodnji Dubisi so se izjalovili. Sovražnik je sedaj tudi južno od Dnjestra kar najhitreje zbral ojačenja. S temi četami se še ne bojujemo. Pri Avgustovu in Kalvariji smo odbili sovražni napad.

Jaroslav osvojen.

Na prostoru južno od spodnje Pilice do Visle zasledujejo zavezniške čete umikajoče se Ruse. Mostno utrdbo pri Jaroslavu ob Sanu smo včeraj z naskokom vzeli. Ramo ob rami z avstrijsko-ogrsko armado, s katero so zvezane, so dosegle čete generala Marwitza prostor pri Dobromilu. Dalje južno se pravtako brez odmora nadaljuje zasledovanje; zavezniške čete so že na več krajih dosegle gorsko vznožje.

Najvišje vojno vodstvo.

Prodiranje na črti Sambor—Stryj—Stanislav.

Berlin, 16. maja. Veliki glavni stan: Pri Šavlih smo brez truda odbili ruski napad. Število tam zadnje dni ujetih Rusov presega 1500. Ob Dubisi, severozahodno od Ugiany, se je moral nek naš mal oddelek umakniti pred močnimi ruskimi četami; izgubil je dva topa. Dalje južno pri Eiragoli smo Ruse z izgubo 120 ujetnikov vrgli nazaj. Severno in južno od Avgustova in na obeh straneh Omuleva so se izjalovili močni ruski ponočni napadi s težkimi izgubami za sovražnika, ki je pri nas pustil 245 ujetnikov.

Med Pilico in gornjo Vislo kakor tudi na fronti Sambor (40 km jugovzhodno od Przemysla—Stryj—Stanislav armada dalje prodira. Ob spodnjem Sanu, od Przemysla navzdol, se sovražnik upira.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

»Kölnische Ztg.« z dne 12. t. m. priobčujejo:

Petrograd. Generalni štab javlja: Zadnji teden so na uradnih nemških mestih poročali podrobnosti o napredovanju njihove bojne delavnosti na naši fronti, ki pa se ne ujemajo z resnico. Tako trdijo Nemci, da so vzeli tekom bojev pri Libavi 12 topov; v resnici ni imel cel topniški oddelek ,ki se je tam bojeval, več kot štiri topove. Vzhodno od Rozieni-ja nam sovražnik ne le ni zadal nobenih velikih izgub, katere javlja, ampak splošno ni dosegel niti najmanjšega uspeha. Umikamo se ne mi, kakor to trdi nemško vojno poročilo, ampak mi smo prisilili doslej sovražne oddelke, da se umaknejo pred našo ofenzivo na fronti 10—50 vrst (po 1,07 km). Sovražnik pravi nadalje, da je pri Kalvariji, pri Augustovu in pri Prasznyszu naše napade krvavo odbil, v resnici pa nismo mi te fronte nikdar napadali, ampak sovražnik je napadal pri Jednorozeku in pri pristavi Pomiani, Ti sunki so pa bili le demonstrativnega značaja, deloma so imeli namen, da si Nemci zopet osvoje izgubljena opirališča. Kar se tiče bojev v Galiciji, moramo pač povedati, da ima tu boj že devet dni značaj frontalnih napadov — izvzemši izjalovljen sovražen poizkus, da obkoli našo 48. divizijo —; sovražnik napada naše utrjene postojanke, katere polagoma dohajamo. Naše izgube so sicer zelo resne, a sovražnikove so velike. Med ujetniki, ki jih je ujel sovražnik, je pa veliko število ranjencev, katerih nismo mogli vzeti s seboj, ko smo svoje čete umikali.

»Deutsche Tageszeitung«, 14. maja poroča iz **Petrograda** 13. maja: Veliki generalni štab javlja: Nemci se ne omejujejo več na to, da dejstva pačijo, ampak si jih naravnost izmišljujejo. Mi ne moremo razumeti, kako da Nemci trde, da so pri Svedniku ob Njemenu obkolili 4 ali 5 ruskih bataljonov, potem ko so jih porazili. Resnica je ta, da se je sovražnik, ki se je pri Dubici zadržal popolnoma pasivno, približal Svednikom, kjer pa ni bilo nobenih poraženih ruskih bataljonov, ampak čete, ki še niso bile v boju. Ravno tako napačno je nemško poročilo, da so Nemci z močnimi četami odbili ruski napad ob Pilici; tu je vladal popolen mir; le Nemci so poskušali brez uspeha, da prekoračijo reko pri Kozlovi. Verjetnejše je avstr.-ogrsko poročilo o avstrijskem-ogrskem uspehu pri Zaleszczykih ob Dnjestru. A tudi to poročilo moramo dopolniti s sledečimi podatki: Že 10. maja so pričele naše čete z ofenzivo in so vzele Zaleszczyke. Rusi so dosegli znatne uspehe ob Lomnici, kjer so ustavili sovražno ofenzivo na Javorniku. V noči od 10. na 11. maja smo popolnoma uničili sovražne divizijo, ki se je prenagljeno umikala. Naša konjica je dosegla na bukovinski meji na desnem bregu Dnjestra sijajen uspeh nad sovražno pehoto, ki je držala utrjeno postojanko. Donski kozaki so 10. maja predrli žične ovire in pregnali Avstrijce iz treh vrst strelskih jarkov. Naša konjica je udrla med sovražnikove umikajoče se mase, ujela je 2000 mož in osvojila 1 baterijo, več strojnih pušk in metalcev min in 1 municijsko kolono.

Po nemškem porazu pri Mitavi in pri Rozieni-ju se da strategični položaj pri Šavlih natančneje določiti. Nemci, na katere smo pri Mitavi, pri Poniovi in pri Kovnu pritiskali, so se odločili za obupen korak. Napravili so načrt za odločno ofenzivo pri Šavlih, potem ko so istočasno zasedli 8. maja kolodvor Jeimy. Potem ko se je na večer istega dne spopadla naša konjica z bavarsko, jo je vrgla v divji beg in jo je zopet došla 9. maja opoldne pri prehodu pri Krakinevu; premerila je nad 50 vrst in imela dve bitki. Poraz nemškega napada za našim hrbtom bo seveda močno uplival na tek dogodkov pri Šavlih. Verjetno je, da se bodo Nemci po svojem porazu pri Jeimy-ju pri Šavlih še bolj utrdili. Dejstvo, da smo tam konštatirali pruski gardni polk, opravičuje domnevo, da so poslali Nemci iz Alzacije cel gardni kor semkaj.

V bojih med Vislo in Karpati so nameravali Nemci 8. in 9. maja na 55 vrst dolgi fronti našo fronto predreti med Vielopolom in Novotaniecem. Načrt je bil jednostaven in se je opiral na izredno naglost koraka. V okolici Krosnega so hoteli zabiti 20 vrst na široko sedem divizij nemških elitnih čet kot klin med nas, po dobri pripravi s težko artiljerijo. Poleg teh 7 divizij je stalo tam še 6 drugih divizij pripravljenih kot nadomestilo. Naše čete so stale taki sovražni premoči nasproti kakor nikdar prej. 8 dni po začetku operacij je bila cela fronta široka nad 60 vrst. Naši sovražniki so zbrali na tem prostoru tri četrtine cele avstrijske armade, potem deveti del vseh nemških rezerv prvega poziva in polovico nemških rezerv drugega poziva. Istotja so pripeljali še 8 divizij, ki so stale prej ob srbski fronti in več na novo stvorjenih avstr. divizij. Vrhu tega so odposlali z zapadnega bojišča na vzhodno fronto 20 pehotnih divizij, 8 novih divizij in 9 konjiških divizij. Na naši strani se je udeležila operacij na celi fronti samo ena naših armad. Nemci niso dosegli nobenega taktičnega uspeha. Udarec, katerega so zadale naše rezervne čete pri Jarmiezu sovražnemu levemu krilu, je omogočil naši armadi, da zasede boljše postojanke. Preureditev smo srečno končali in stojimo sedaj v postojankah, ki popolnoma izključuje bojazen, da se še enkrat umaknemo. Naša armada je dobila znatna ojačenja in je popolnoma pripravljena na izdatno revanšo. Naše čete in naše vozniške kolone so se umikale popolnoma v redu.

»Münchener Neueste Nachrichten« prinašajo:

Petrograd, 15. maja. Veliki generalni štab poroča: Okoli Šavle se razvija boj za nas ugodno. Ujeli smo 1000 Nemcev in 9 strojnih pušk. V zahodni Galiciii se je 10. t. m. silovitost bojev

---

se vračajo s strahom proti domu, zakaj doma jih vedno čaka vprašanje gospodinje: ali še nisi dobil dela. Naj nekoliko opišem tamošnjo tvornico, ki jo splošno nazivljejo pravi pekel ali Workhouse - Mallable Gasting et Co. Ista dela tri do štiri dni na teden, navadni delavci imajo še vsak mesec po en teden več prosto kakor drugi. Zaslužek je tako majhen in pičel, da se nikakor ne more ž njim živeti. Indpls. Foundry Co. še dela cel teden. Najboljši delavec zasluži od 6 do 8 dolarjev na teden, zraven pa mora še garati kakor mula, če jih hoče zaslužuti. V Link Belt Foundry & Co. so delavci pravi sužnji; marsikateri dela 3 do 4 dni, pa ne zasluži nič, in navsezadnje, ko ga zapode, pravijo, da mora še plačati orodje. V Fed. Foundry se izkoriščajo delavci do mozga. Če delavec ne naredi toliko, kolikor mu ukažejo, izgubi še drugi dan delo. Delavci, kateri hočejo dobiti delo, morajo dati bosu najmanj 5 dolarjev, drugače ne dobe dela, ali pa ga že drugi dan izgubi. Te tvornice sem zato posamezno popisal, ker delajo v njih sami Slovenci. — Tako je danes na tujih tleh v brezsrčni Ameriki na tisoče in tisoče mož brez strehe, lačnih in raztrganih, ki bi radi delali, a vendar stradajo in trepečejo. Stotisoče otrok je danes prisiljenih, da si služijo vsakdanji kruh, oguljufanih za svojo srečo in veselje mladih let. Stotisoč mater je, ki žive danes v bedi in nesnagi in ki se obupno borijo, da borno preživijo svoje mladiče. Tu je na milijone mož, žen in otrok, ki ječe pod jarmom mezdnega suženjstva! — Marsikateri Slovenec in mnogo Slovenk si želi v drago staro domovino, žal, da se take želje zdaj ne morejo izpolniti. Bog nam daj že druge, boljše čase!

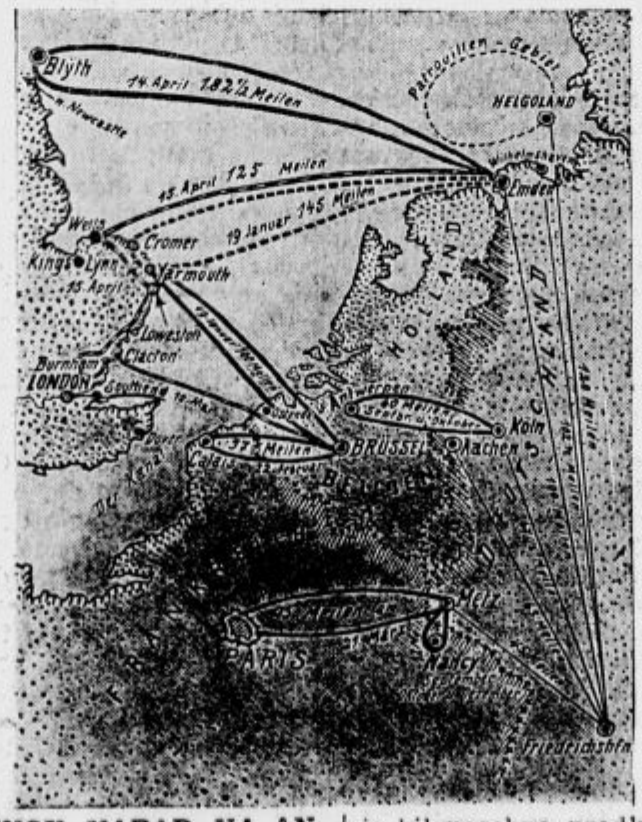

NOV ZEPPELINOV NAPAD NA ANGLEŠKO OBAL.

Slika.

Zopet so nemški zračni križarji napravili sunek na angleško vzhodno obal. Topot se je raztezal »obisk« do samih 12 milj pred Londonom, o čemer je bil posebno predkraj Loutheud (na karti podčrtan) izdatno bombardiran. Dosedanje uspešno delovanje Zeppelinov je na naši zemljevidni škici natančno razvidno. (Slika je posneta po nekem angleškem časopisu.)

General Botha svari pred protinemškimi izgredi.

Kapstadt, 15. maja. (Kor. ur.) General Botha je razposlal iz Windhuka prebivalstvu južnoafriške Unije razglas oziroma odlok, v katerem obžaluje izgrede proti Nemcem, češ, da so nevredni močnega viteškega naroda. Dasi je drzno izzivanje na vse napravilo resen utis, se je vendar vzdržati dejanj, ki deželi nikakor ne koristijo, marveč ji delajo le resne preglavice.

Protinemški izgredi v južni Afriki.

London, 15. maja. (Kor. ur.) Reuterjeva pisarna poroča iz Kapstadta: Iz večine važnejših mest »Unije« prihajajo vesti o resnih, Nemcem sovražnih izgredih in o uničevanju nemške lastnine v velikih obsegih. Skupna škoda se ceni nad milijon funtov.

Interniranje tujcev v južni Afriki.

Kapstadt, 15. maja (Kor. ur.) Glasom uradnega naznanila je vlada po posvetovanju z državno vlado sklenila, internirati vse odrasle moške podanike sovražnih držav. Osebe, ki se puste naturilizirati, ščiti vlada s sredstvi, ki so ji na razpolago.

Sovražne inozemce v Londonu zapirajo.

London, 15. maja. (Kor. ur.) Šef policije je izdal včeraj ukaz, da je zapreti vse sovražne inozemce v vojnoobvezni starosti.

Rotterdam, 16. maja. (Kor .urad.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: Sklep vlade, da se vsi podaniki sovražnih držav internirajo ali pa izženejo iz dežele, je povzročil, da se je včeraj veliko število Nemcev in Avstrijcev prostovoljno javilo pri policiji.

Stavka železničarjev poulične železnice v Londonu.

London, 16. maja. (K. u.) Glavnemu mestu grozi resna stavka uslužbencev poulične železnice. Včeraj je stavkalo že 2000 voznikov in izprevodnikov.

London, 16. maja. (K. u.) Stavka uslužbencev poulične železnice, ki je izbruhnila včeraj, se vedno bolj širi. Zdaj stavka že 7000 nastavljencev.

Na morju.

NEMŠKO MORNARIŠKO POROČILO O POTOPU »LUSITANIJE«.

Berlin, 15. maja. (Kor. urad po Wolfu.) Podmorski čoln, ki je potopil »Lusitanijo«, poroča: »Čoln je zagledal parnik, ki je vozil brez zastave, 7. majnika ob 2. uri 20 minut popoldne ob južnem bregu Irske ob lepem, jasnem vremenu. Ob 3. uri 10 minut je izstrelil torpedo na »Lusitanijo«. Torpedo je ladjo zadel pod poveljniškim mostom. Poku torpeda je sledil drugi pok z nenavadno močnim učinkom. Ladja se je nagnila in se je pričela potapljati. Užgale so se najbrže zaloge streliva.

Namestni načelnik admiralnega štaba:
pl. Behnke.

ODHOD DERNBURGA IZ AMERIKE.

London, 16. maja. Reuter poroča iz Washingtona: Dernburg namerava čimprej zapustiti Združene države.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLNI V SREDOZEMSKEM MORJU.

Atene, 16. maja. (K. u.) Tukajšnjega angleškega poslanika je obvestil poveljujoči admiral angleškega dardanelskega brodovja, da se nahajajo nemški podmorski čolni v Sredozemskem morju.

Atene, 16. maja. (K. u.) Časopisi poročajo, da so videli nek nemški podmorski čoln pri rtu d'Oro na otoku Eupoea.

Na Portugalskem izbruhnila revolucija.

Madrid, 16. maja. (Kor, urad.) »Agence Havas« poroča: Ministrstvu notranjih stvari so došla poročila, po katerih je položaj na Portugalskem zelo resen. Zveze so baje prekinjene, nemiri so baje izbruhnili v Coimbri, Portu in Santaremu. V Lizboni so baje proglasili komuno. Govori se, da je bil umorjen Alfonso Costa. Čete niso sposobne, da bi upor potlačile.

Madrid, 16. maja. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: Poveljnik križarke »Vasco de Gama« je bil baje umorjen. Posadka v Lisboni je ostala zvesta predsedniku. Po nekem poznejšem brezžičnem brzojavu iz Lisbone so zadušili upor. Kapitan Martino Lima je prevzel poveljstvo republikanskih čet.

Madrid ,16. maja. (Kor. urad.) »El Mundo« poroča o dogodkih v Lizboni: Znamenje za upor se je dalo ob pol 4. zjutraj s streli na cesti. Križarice v pristanišču so takoj otvorile ogenj. Streljanje je bilo kmalu splošno. Nastopilo je vojaštvo in je streljalo. Povsodi so klicali: »Proč z diktaturo!« Vojašnico »El Cantara« je napadlo 200 oseb s klici: »Živela republika!« Bilo je veliko mrtvih in ranjenih. Razpočilo je več bomb. Republikanska garda je razkropila množico in zasedla ceste in trge. Železniški in brzojavni promet je prekinjen.

»Echo de Paris« poroča: V Lizboni so bili veliki nemiri. Brodovje se je udeležilo upora. Predsednik republike je baje zbežal.

Pariz, 16. maja (Kor. ur.) »Agence Havas poroča iz Madrida: Vsled dogodkov na Portugalskem so prišli ministrski predsednik, mornariški in notranji minister h kralju na razgovor. Vlada izjavlja, da Španska ne bo posredovala, ampak se omeji na to, da varuje življenje in koristi portugalskih Špancev, če bi bilo to potrebno.

Madrid, 16. maja. (Kor. urad.) Reuter poroča: Uradno se poroča, da je izbruhnila na Portugalskem revolucija, ki jo vodi neko v Taju zasidrano brodovje. Vojne ladje so obstreljevale mesto in so povzročile veliko škodo.

Novi poizkusi entente v Soliji.

Budimpešta, 16. maja. »Az Est« poroča iz Sofije: Od včeraj se govori v političnih krogih, da se je ententa zopet z novimi ponudbami približala Bolgariji. V resnih političnih krogih se pa tem poročilom daje malo vere, ker je Bolgarija sedaj bolj nego kdaj prej odločena, da ne stopi v nikogar službo.

Japonsko-kitajski dogovori.

Haag, 16. maja. »Vaaderland« objavlja besedilo japonsko-kitajskih dogovorov: Pri vseh provincijalnih in železniških posojilih v provinci Šantung, v južni Mandžuriji in na Mongolskem se mora v prvi vrsti vpoštevati japonski kapital.

Popolna enakopravnost na Kitajskem bivajočih Japoncev s Kitajci.

Kitajska se odpove vsem ustavnim in prodajalnim pravicam na kitajskem obrežju.

Kiaučau postane prosta luka.

Kitajska se odpove pravici, da bi dovolila kaki tuji državi stavbo delavnic ali vojaških premogovnih postaj.

Dnevne novice.

+ **Cesar Franc Jožef** je bil na Vnebohod ob 7. uri zjutraj pri sv. maši v dvornem oratoriju v Schönbrunnu. Med sv. mašo je dvorni in grajski župnik - prelat dr. Ernest Seydl cesarja v dvornem oratoriju obhajal.

+ **Za srečke »Slovenske Straže«** naj bi storil te dni vsak v s e, kar je v njegovi moči. Sedanji čas kliče vse na delo — vsak po svoje branimo domovino in pripravljajmo narodu lepše dneve. Lep uspeh loterije »Slovenske Straže« bo svetel žarek v sedanjih dneh!

+ **Hrvatski sabor** se skliče v drugi polovici meseca junija.

— **Podpisovanje vojnega posojila zelo ugodno.** Dunaj, 15. maja. (Kor. urad.) Subskripcije vojnega posojila so nadalje prihajale v izredno velikem številu. Tako sta med drugim podpisala nadvojvoda Ludvik Viktor 500.000 K, bivši namestnik grof Kielmannsegg pa 30.000 K. Dalje so podpisali: Praška družba za železno industrijo in Alpska montanska družba skupaj 10 milijonov kron, tvrdka Bratje Gutmann 4 milijone, tvrdka Wetzler in dr. 3 milijone, od teh 1 milijon za ogrsko vojno posojilo, zavarovalna družba »Donau« 4 milijone za avstrijsko in ogrsko vojno posojilo, potem avstrijska tovarna Mannesmannovih cevi po 1 milijon itd.

— **Popisovanje ovsa.** Dunaj, 15. maja. (Kor. urad.) Iz važnih državnih ozirov je notranji minister odredil ponovno splošno popisovanje vseh zalog ovsa po stanju dne 21. maja 1915.

— **Akcija za oskrbovanje v vojni poškodovanih železničarjev.** Kakor znano, je oživotvoril gospod železniški minister baron Förster velikopotezno akcijo za oskrbovanje v vojni poškodovanih ali obolelih železničarjev z nalogo, da jim ohrani po možnosti zopetno sposobnost v njihovem poklicu za življenje, ali da jim isto iznova dá. V temu namenu služečem, sedaj že čez tri mesece obratovanem zdravilnem domu na Dunaju XIX., Hohenwartplatz, je bivalo koncem aprila t. l. 60 v vojni poškodovanih železničarjev. Od teh je bilo 53 uslužbencev državnih in 2 uslužbenca zasebnih železnic; v tem domu je bilo sprejetih tudi 5 svojcev železniških uslužbencev. Od teh poškodovancev je bilo 24 amputiranih. 4 uslužbenci so že zapustili ozdravljeni zavod. Da pride čim možno veliko ranjenih železniških uslužbencev k zdravljenju v zavodu, bi bila naloga v prvi vrsti vseh železniških uslužbencev, da sodelujejo pri poizvedovanju po v vojni poškodovanih železničarjev in da opozorijo rodbine k vojakom vpoklicanih železniških uslužbencev na to dobrodelno ustanovo. C. kr. železniško ministrstvo je skrbelo tudi za uvedbo zdravljenja v raznovrstnih kopelih za železničarje, ki niso več vojaki, so oboleli ali bili poškodovani v vojni. Iz teh kratkih navodil se dá že razvideti, na kako smotren način se porabijo darovi železničarjev in je upati, da bo darežljivost železniških uslužbencev zagotovila tej akciji tudi v prihodnje popolen uspeh.

— **Osebna vest.** Višjesodni svetnik in tačasni predsednik okrožnega sodišča v Gorici g. M a t i j a R u t a r je nastopil daljši dopust; vodstvo okrožnega sodišča je prevzel višjesodni svetnik grof Coronini.

— **Smrtna kosa.** V goriški bolnišnici usmiljenih bratov je umrl g. J a k o b P i r i h, predsednik Kat. slov. izobraževalnega društva v Cerknem. — V Slovenjem Gradcu je umrl župan ing. H e n r i k P o t o t s c h n i g, star 51 let.

Laški državljani se vozijo domov v Italijo. Goriški listi poročajo: Iz Trsta se je v ponedeljek in torek odpeljalo več vlakov laških podanikov, regnicolov, ki se vračajo v domovino. Tudi iz Gorice so se te dni odpeljali.

— **Padel je** na bojnem polju dr. Ivan Vidas s Sušaka.

— **Mestno knjižnico v Gorici** so zaprli. Zaprta ostane na nedoločen čas. Tako se razglaša s strani mestne uprave.

— **Nabori od 18. do 50. leta.** C. kr. okr. glavarstvo v Corici je izdalo razglas, v katerem naznanja nov nabor črnovojnikov od 18. do 50. leta. Izvzeti so le letniki 1873—1877, 1891, 1895, 1896. Pregledovanje se vrši v času od 14. do 22. maja 1915. leta. Črnovojniki rojstnih letnikov 1865—1872 morajo priti na pregledovanje ne glede na to so li svojčas služili v vojakih ali ne. — Na pregledovanje niso dolžni priti: a) očividno nesposobni; b) državni uslužbenci, železniški nameščenci, člani županstva in občinski tajniki; c) v par. 29. vojnega zakona imenovane osebe (posvečeni duhovniki, nameščenci v dušnem pastirstvu ali v duhovnem učiteljstvu, kandidatje duhovniškega stanu zakonito pripoznatih cerkvâ in verskih družb; d) zdravniki (doktorji medicine); d) tisti, ki so zaradi kake hibe, ki dela človeka za vsako delo nesposobnega, sploh oproščeni črnovojne dolžnosti, ako imajo črnovojno doslužnico ali črnovojno oprostilno izkaznico, oziroma so bili že svoječasno izbrisani v nabornem seznamku. — Oni, ki bodo na pregledovanju spoznani za sposobne, bodo morali odriniti v službovanje še isti dan.

— **Financijelni promet.** Medtem ko so imeli presenetljivi dogodki, ki so znani iz poročil zadnjih dni minulega tedna, na berlinskem denarnem trgu za posledico živahno povišanje cen vseh efektov, za 20 do 30 odstotkov v nekaterih špekulacijskih papirjih, je bil dunajski borzni promet v soboto izprva živahen, nato pa miren, tako da so efekti pravzaprav le obdržali svoje petkove pozicije. Naša kronska renta je ostala neizpremenjena, ogrska je pa dosegla malo povišanje svojega kurza od prejšnjega dne. V prvem vojnem posojilu ni bilo nikakega prometa iz razlogov, ki smo jih že večkrat navedli na tem mestu. Zanimanje za vrednosti vojne industrije je bilo deljeno ter so bile Skoda in orožarne (Waffen) nekoliko slabše kakor prejšnji dan. V celoti je videti financijelni trg miren, reklo bi se skoro rezerviran, ker se očividno pripravlja za odločitev v političnem položaju. — Marke in švicarski franki so bili nekoliko cenejši, medtem ko so lire malo poskočile.

— **Moka v Budimpešti** se, kakor poroča c. kr. koresp. urad., od 16. naprej dobi le proti nakaznici. Določijo se najvišje cene mleku.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil E m i l A d a m i č, učitelj v Trstu.

— **Aretirali so** v Szatmaru radi goljufivih dobav konj armadi živinozdravnika Fabriciusa, posestnika Belo Löfflerja in najemnika Aleksandra Katona.

— **Vsled lakote** je umrlo v provinci Kano 30.000 oseb.

— **Brzojaven promet s Krakovom** je zopet otvorjen.

— **S srebrno hrabrostno svetinjo je bil odlikovan** rezervni kadet dr. Franc Pavlin.

Ljubljanske novice.

lj **Socialni kurz S. K. S. Z.** se vrši danes ob 8. uri zvečer. Predavatelj nadaljuje tvarino.

lj **Pozivajo se** vsi voditelji in predsedniki ljubljanskih Marijinih družb, da se udeleže zelo važne seje, ki se vrši v torek ob pol 8. uri v Križankih.

lj **Laskava sodba o predstavah v »Kino Central« v deželnem gledališču:** Današnja »Laibacher Zeitung« piše: **»Kapitana Kleinschmidta polarni lovi«** so tudi v Ljubljani pri predstavi v »Kino Central« dosegli velik uspeh. Ta film so predvajali v Berolinu pred množico šolskih ravnateljev, rektorjev, nadučitelj, učiteljev in učiteljic, ki so se soglasno pohvalno izrazili o njem. Poleg tega je došel naslednji dopis: »Veliki stan generalnega štaba, 4. marca 1915 . . . »Predvajal sem kapitana Kleinschmidta polarne love pred Nj. c. in kr. visokostjo nadvojvodo prestolonaslednikom Karel Franc Jožefom, Nj. c. in kr. visokostjo nadvojvodo Friderikom s soprogo in hčerkami kakor tudi pred celim generalnim štabom. Vsi so občudovali ta nad vse zanimiv film in izrazili priznanje. Danes je zadnji dan prvega in drugega dela mojstrskega filma v »Kino Central«. Jutri, v sredo in četrtek tretji in četrti del. Program izpopolnujejo najaktualnejša vojna tedenska poročila več prvovrstnih humorističnih slik in duhovita drama »Samo en solnčni žarek«.

lj **Prememba posesti.** Hišo Tillovih dedičev na Kongresnem trgu, kjer je bila včasih Fischerjeva tovarna sodovice, je kupil tukajšnji trgovec g. J u l i j E l b e r t.

Razna poročila.

VATIKAN NI DAL NAVODIL ZA SLUČAJ VOJSKE.

Rim, 15. maja. (Kor. ur.) »Osservatore romano« piše: Od več strani se ponavlja, da je dal Vatikan duhovščini, posebno župnikom, v eni ali drugi državi posebna navodila za slučaj vojne. Pooblaščeni smo k izjavi, da so vse te vesti neutemeljene.

POLJSKI DELAVCI NA BENEŠKEM GROZE S ŠTRAJKOM.

Verona, 15. maja. Po celi Benečiji grozi zopet štrajk poljskih delavcev. Organizacija poljskih delavcev je predložila nove zahteve za zvišanje plač. Zastopstvo zemljiških posestnikov pa utegne zahteve odkloniti. Zato se pričakuje novega izbruha poljskih delavcev. Vendar je že v vse vpoštev prihajajoče kraje odposlala čete, da preprečí nemire.

NADVOJVODA FRIDERIK PODPISAL OSEM MILIJONOV VOJNEGA POSOJILA.

Dunaj, 15. maja. (Kor. urad.) Feldmaršal nadvojvoda Friderik je podpisal štiri milijone avstrijskega in štiri milijone ogrskega vojnega posojila.

lj **V vojaško službovanje** vpoklicana družabnika tvrdke I. C i u h a, »Pod trančo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Podobe kot spomin na prvo sveto obhajilo s primernim podpisom in prostorom za vpis imena (velikost 18½×78 cm) ima po zelo nizki ceni v zalogi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Podoba, ki predstavlja Jezusa s sv. hostijo, je v najfinejši izvršitvi v mnogih barvah z zlatim ozadjem. Ker se »Katoliška Bukvarna« s prodajo podob ne more baviti, odda te slike pri naročilu vsaj 50 izvodov pod svojo ceno, in sicer samo po 10 vinarjev (50 izvodov torej 5 K) mesto po prejšnji ceni 20 vinarjev.

Najlepše darilo prvoobhajancem je lična knjiga **»Vzorniki prvega sv. obhajila«.** Zbral in uredil Anton Kržič. Cena za broširan izvod 1 K, za vezan 1 K 60 vin. Obsega najmarkantnejše zglede iz zgodovine, pa tudi mnogo iz najnovejšega časa, iz bližnjih krajev in o znanih vzornikih. Tudi katehetom bo knjižica prav dobro služila pri pouku. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Zgledi bogoljubnih otrok istega pisatelja obsegajo tri zvezke, kateri je vsak zase celota in imajo silno nizko ceno 60 vin. za broširan, oziroma 1 K za vezan zvezek. Zgledi nudijo najlepše besedilo za otroke in pomoč katehetu pri pouku. Škoda le, da so premalo znani. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Citre elegijske, dobre, se kupijo.
Naslov pri upravi „Slov." pod: **Citre 1067.**

Izjava.

Podpisani Matija Cerjanec, posestnik v Rosalnicah št. 7, prekličem s tem vse razžaljive besede, katere sem nasproti gosp. Martinu Bajuku, posestniku in županu na Božakovem dne 13. aprila 1915 v Makarjevi gostilni v Metliki izustil in se mu zahvaljujem, da je od tožbe odstopil.

Metlika, dne 14. maja 1915.

1073 *Matija Cerjanec.*

Mesto posebnega obvestila. 1063

Naša iskreno ljubljena mati, oziroma babica, gospa

Ana Homan roj. Kalan

zasebnica v Škofji Loki

je danes 15. maja ob pol 6. uri zjutraj po mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo jutri, 16. t.m. ob 6. uri pop. od hiše št. 66, Spodnji trg, na mestno pokopališče škofjeloško.

Bodi ji blag spomin!

Škofja Loka, 15. maja 1915.

Ana Leskovec roj. **Homan, Franja Peterman** roj. **Homan, Marjeta Pavlič** roj. **Homan, Julijana Homan,** hčere.

Dora Pavlič, Dr. Janko Leskovec, Anton Leskovec, vnuki.

Oddasta se v študentovski ulici 13 takoj

2 stanovanji

obstoječi iz 2 sob, kuhinje, meblovano ali nemeblovano, z vporabo velikega lepega vrta. 1046

Petero prošnjih

Marijinih Pesmi

ob vojnem času.

— Za mešan zbor. —

Ign. Hladnik, op. 65.

Cena partituri 1 K. 1068

---

zdravniško priporočeno **kritvoreče vino** daje **moč** in **zdravje.**

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštnem povzetju K 4·80. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana. 2631

Kupi se kislo zelje in repa. Ponudbe na upravo tega lista pod: **»Zelje 1065.«**

380

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Ovčjo volno

kupuje po najvišji ceni

V. ČRNILEC, Naklo pri Kranju, Gor.

Kupim proti takojšnjemu plačilu naravnost od proizvajalca **6—7 vagonov** 1069

zdroblj. šote (Sphagnumtorf)

Najnižje ponudbe na **S. KALISCH, Dunaj I, Wipplingerstr. 23.**

---

1 steklenica 2 kroni.

Ceniki zastonj in franko.

Kuharica 28 let stara, že v župnišču na deželi, **išče primerne službe** v župnišču na deželi. — Ponudbe sprejema inseratni oddelek „Slovenca" pod štev. **„1074".**

Sprejmem spretno **prodajalko**

za svojo manufakturno trgovino, zmožno tudi nemščine. Naslov pri upravi „Slovenca" pod štev. **1072** (ako se vpošlje znamka za odgovor.)

Preselitev.

Cenjenim naročnikom vljudno naznanjam, da sem svojo

čevljarsko obrt

preselil

iz Selenburgove ulice številka 6.

na

Sv. Petra cesto št. 7.

1035 **(hotel Lloyd)**

in se bom potrudil, da svoje cenjene naročnike tudi v bodoče postrežem kar najskrbneje.

Kot bivši artiljerijski polkovni čevljar se priporočam za vojaška in za ortopedična dela vseh vrst.

Z velespoštovanjem **P. Lukas.**

Hrvatsko-slovenski klub državnega zbora na Dunaju naznanja hrvatsko-slovenskemu narodu žalostno vest, da je dne 14. t. m. v Gospodu preminul in dne 16. t. m. v Trstu bil pokopan njegov član, gospod

prof. Matko Mandić

državni in deželni poslanec itd.

Blagi pokojnik je bil iskren rodoljub, plemenit značaj, ljub tovariš, vzgledno marljiv ter delaven poslanec.

V Tvoje roke, o Gospod, izročamo njegovo dušo ter Te prosimo, da blagosloviš njegovo delo, ki ga je vršil vse življenje za svoj ljubljeni narod!

Maribor, dne 16. maja 1915.

Dr. Anton Korošec,
načelnik.

Fran Kavčič, posestnik in občinski svetnik naznanja v svojem, svoje hčerke **Fanči Hauptmann,** roj. **Kavčič** in vseh ostalih sorodnikov imenu, vsem ljubim prijateljem in znancem pretužno vest, da je njih iskreno ljubljena, predobra soproga, oziroma skrbna mama, stara mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Ivanka Kavčič, roj. Koncilja

danes ob četrt 2 uro ponoči po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, boguvdana zatisnila za vedno svoje trudne oči.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Privoz št. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Jakoba.

V Ljubljani, dne 17. maja 1915.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Št. 7557. 1075

Razglas

o naznanitvi zalog **ovsa.**

Dodatno k razglasu c. kr. deželne vlade št. 11.103/L. R. o popisovanju zalog ovsa po stanju z dne 21. maja 1915 odreja mestni magistrat sledeče:

Popisovanje se vrši:

1. Za **mesto Ljubljana dne 20. in 21. maja 1915** od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata (I. nadstropje, Galetova hiša).

2. Za **Sp. Šiško dne 21. maja** od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v občinski hiši v Sp. Šiški.

3. Za **Barje (všteta vsa Karolinska zemlja) dne 21. maja** od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v mestni šoli na Barju.

Kdor ima oves v shrambi, je dolžan, zglasiti se v navedenih dneh pred pristojno komisijo, kjer dobi naznanilnico, ki jo ima spopolnjeno vrniti najkasneje **do 24. maja** mestnemu magistratu, oziroma jo lahko takoj pred komisijo izpolni.

Od napovedi **ni izvzeta** najvišja dovoljena dnevna vporabna množina za posameznega konja 3 kg, kakor tudi ne oves, določen za gospodinjstvo in gospodarstvo.

Naznaniti je tudi ovsen zdrob in z drugimi zemeljskimi produkti zmešan oves.

Zaloge bo navesti po stanju z dne 21. maja 1915.

Vsakega, ki namenoma prikrije oblastvu v svoji posesti se nahajajoče zaloge ovsa, ki ne poda zahtevanih podatkov tekom določenega roka in ki na kakršenkoli način onemogoči natančen popis ovsa, zadenejo najstrožje zaporne in denarne kazni.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. maja 1915.

Ivana Schiller

Kongresni trg št. 6

Naznanjam cenj. damam tu in na deželi

preselitev modnega salona na Kongresni trg štev. 6,

ter se tem potom najvdaneje priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

IVANA SCHILLER.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar,** državni poslanec.